

Lietuvos lokalinių tyrimų mokslo darbų komisija maloniai kviečia į
MOKSLINĮ SEMINARĄ - DISKUSIJĄ

(1)

LIETUVOS PIRMOJO PAMINĖJIMO DATA

2009 04 22, trečiadienį, 15 val.

Geležinkelio g. 6, Vilnius

„Versmės“ leidykloje

Pranešėjas

Istorikas medievistas **Tomas Baranauskas**

(LII, VPU)

Šiomet mūsų šalis švenčia 1000-čio metų jubiliejų nuo pirmojo Lietuvos vardo paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose. Jeigu dėl paminėjimo metų – 1009-ųjų – abejonių nekyla, tai dėl mėnesio ir dienos nesutariama.

Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcijos internetinėje svetainėje iki pastarojo meto buvo nurodoma **vasario 23 d.** (kaip ir Lietuvos Respublikos Seimo svetainėje). Daugumos istorikų nuomone, teisinga data yra **kovo 9 d.** Tačiau kiti tyrinėtojai mano, kad tai tik vieno iš šaltinių – Kvedlinburgo analų – versija, nes kiti šaltiniai (pvz., vyskupo Titmaro Merzeburgiečio kronika) leidžia kelti ir **vasario 14 d.** datos tikimybę („...apmaudu, kad Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direkcija neįvykdė jai pavestos užduoties ir dėl savotiško istorinių sukakčių supratimo nusprendė tikrosios Lietuvos tūkstantmečio datos – ar tai būtų vasario 14 diena (pagal Titmarą Merzeburgietį), ar kovo 9-oji (pagal Kvedlinburgo analus) – neminėti. Lietuvos tūkstantmetis nukeliamas į liepos 6-ąją. Tai beveik pagal peliukų Mauzerio ir Sūrsčio pasiūlymą nukelti Lietuvos tūkstantmetį į pokrizinį laikotarpį“, Tomas Baranauskas, Lietuvos tūkstantmečio klystkeliai, delfi.lt. 2009 02 23; to paties autoriaus, Antroji Lietuvos tūkstantmečio data, *Voruta*, 2009 03 21, nr. 3 (669), <http://www.voruta.lt>).

Taigi seminare - diskusijoje pabandysime atsakyti:

1. **Ar svarbu valstybei ir jos piliečiams žinoti ir kasmet minėti valstybės vardo pirmojo rašytinio paminėjimo dieną?**
2. **Ar būtų prasminga Lietuvos pirmojo rašytinio paminėjimo dieną kasmet minėti kaip Lietuvos dieną?**
3. **Ar įmanoma nustatyti, o jei ne – tai pasirinkti kurią nors vieną konkrečią pirmojo Lietuvos vardo rašytinio paminėjimo datą?**
4. **Kaip reikėtų vadinti ir ką reikėtų minėti – Lietuvos tūkstantmetį ar Lietuvos vardo tūkstantmetį?**

Juk esama ir priešingos nuomonės. Kaip antai: „Sunku pritarti ir mėginimams nustatyti tikslią, konkrečią Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio datą. Lietuvos vardas senojo Vokietijos miesto Kvedlinburgo kronikoje tikrai negalėjo būti parašytas 1009 m. vasario 14-ąją ar kovo 9-ąją, nes žinia apie jo [Brunono] žūtį prieš tūkstantį metų negalėjo pasiekti Kvedlinburgo tą pačią dieną. Taigi Kvedlinburgo vienuolė tą įrašą, Lietuvos paminėjimą, padarė gerokai vėliau. Kada – to nežinome ir nesužinosime. Pagaliau ir ne tai svarbiausia“ (Gediminas Ilgūnas, Ką ir kada minime bei švenčiame, *Bernardinai.lt*. Interneto dienraštis. 2009 03 06).

Seminaro - diskusijos metu sieksime atsakyti į visus su pirmuoju Lietuvos vardo paminėjimu rašytiniuose šaltiniuose susijusius klausimus.

VšĮ „Versmės“ leidykla aktualiems Lietuvos istorijos klausimams skirtus mokslinius seminarus - diskusijas planuoja organizuoti periodiškai.

Maloniai kviečiame dalyvauti!

Išsamesnė informacija:

tel. 2333548

el. paštas: moksliniai@versme.lt